

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

La ZAD: Toisenlainen maailmanloppu on mahdollinen

**Mitä voimme oppia 50-vuotisesta kamppailuista
Notre-Dame-des-Landesissa?**

CrimethInc.

CrimethInc.

La ZAD: Toisenlainen maailmanloppu on mahdollinen
Mitä voimme oppia 50-vuotisesta kamppailuista
Notre-Dame-des-Landesissa?
9.4.2018

Haettu 9.3.2019 osoitteesta [https://toimitus.co/2019/02/20/
la-zad-toisenlainen-maailmanloppu-on-mahdollinen/](https://toimitus.co/2019/02/20/la-zad-toisenlainen-maailmanloppu-on-mahdollinen/)

fi.theanarchistlibrary.org

9.4.2018

käyttämään ZADin kaltaisia liikkeitä poliittisiin tarkoituksiinsa, “zadin elämäntavan” idealisointi ja tyhjentyminen poliittisesta sisällöstä, liikkeiden kriminalisointi, ja jopa vaatimukset muodostaa “vaihtoehtoisia” suunnitelmia infrastruktuurihankkeille. Nämä esittävät globaalin kyseenalaistamisen ja palauttavat ongelmat teknisiin tai laillisiin ongelmiin. Jotta voisimme välttää epäpolitisoitumisen ja valtion tai sen kätyrien haltuunottoyritykset ja muodostaa vallankumouksellisen kamppailun, meidän on hyvä pysähtyä miettimään kollektiivisesti mitä olemme tekemässä.

Laajeneva liike

Caesar-operaation jälkeen Notre-Dame-des-Landesin ZADiin keskittyi paljon energiaa. Monet meistä eivät halunneet tämän energian kasautuvan ainoastaan Notre-Dame-des-Landesiin. Visioimme ennemminkin jonkinlaista rihmastoja, jossa energia voi hetkellisesti keskittyä, kerätä voimaa ja sen jälkeen säteillä muihin osiin. Ajatus on, että paikallisia infrastruktuuri-, kaupunkitai aluesuunnittelua vastaan kamppailevat yksilöt voivat käyttää ZADia esimerkkinä. ZAD on kuin kuva tai idea, joka voi helpottaa muita ohittamaan harha-askeleita, hyötymään sen mediajulkisuudesta, ja tarjota konkreettisen esimerkin, jonka kautta ihmiset voivat selittää abstrakteja käsitteitä ja ideaaleja. Se, että ”ZAD” kuuluu ihmisten laajaan tietoisuuteen, auttaa ihmisiä luomaan omat keinonsa paikallisesti samoja vihollisia vastaan. Tämän prosessin kautta pyrimme rikkomaan niin kutsutun ”demokraattisen” yhteiskunnan mielikuvan, ja laajentamaan kamppailua kaikkialla.

Täällä (NDDL:ssä) jotkut harvinaiset ja epätyypilliset olosuhteet leikkaavat keskenään: vähän poliisin ja valtion väliintuloa, viljelykelpoista maata, ja halu elää ilman hierarkioita. Näiden olosuhteiden risteytyessä syntyvä elämä tarjoaa yhden ajatuksen mahdollisesta tulevaisuudesta. ZAD ei kuitenkaan ole mikään vaihtoehtonäyttely – emme luo ZADia todistaaksemme jotakin – vaan käytännöllinen kokeilu organisoida itse elämämme.

ZADin idealla näyttää olevan kyky tuoda federalistisella tavalla yhteen ryhmiä ja yksilöitä kamppailun dynaamikan kanssa. ZAD-liike näyttääkin ilmestyvän kaikkialla: Roybonissa, Testetissa, Agenissa, Echillais'ssa, Oléronissa ja muualla... Kohtaamme kuitenkin usein tiettyjä ansoja ja esteitä: poliittisia puolueita, jotka pyrkivät

Sisältö

Lentokenttä Notre-Dame-des-Landesissa: Kohdusta hautaan	5
1960-luku: Tarina saa alkunsa	6
2000-luku: Lentokenttä, jälleen kerran	7
2010-luku: Kamppailu kiihtyy	10
Tammikuu 2018: Lentokentän rakentaminen perutaan	21
Uusien horisonttien avaaminen: pohdintoja NDDL:n ZADista	27
ZADin taustalla olevat myytit on tuhottava	28
ZAD voi olla kuollut, mutta taistelu jatkuu	41
Liite: Mikä on ZAD?	44
Suora toiminta	46
Toisenlaisen maailman rakentaminen	48
Avoin yhteisö	50
Joitakin jaettuja ideoita	52

täysin ongelmitta, mutta kehittyy jatkuvien keskustelujen ja kokeilujen kautta.

Joitakin jaettuja ideoita

Elämäntapojemme, kamppailumme ja ihmissuhteiden muodostamisen takana on mielestämme joitakin laajalti jaettuja ajatuksia. Vaikka emme koskaan muodostaisi kollektiivista sopimusta niistä, ne ovat osa ideaaleja joita tavoittelemme.

Vastustamalla lentokenttäprojektia taistelemme oikeastaan koko sellaista aluesuunnittelua vastaan, jossa ihmisten elämästä päätetään yläpuolelta käsin ja jossa arkkitehdit ja insinöörit määräävät kauppojen, talojen, lentokenttien ja muiden sijainnit. He haluavat tiloja, joissa kaikki on kontrolloitua, valvottua ja suunniteltua. Syntymästään lähtien valtausliike kamppaili koko vallanpitäjien logiikkaa, ei ainoastaan lentokenttää vastaan.

Tässä maailmassa suurin osa vaihdosta tehdään rahan välityksellä. Nykyjärjestelmä mahdollistaa muutamien etuoikeutettujen rikastumisen muiden kustannuksella. Me haluamme sekä nykyisen järjestelmän romahtavan että luoda suhteita, jotka eivät perustu rahaan.

Yleisesti sanottuna haluamme irtautua sorron ja dominoinnin logiikasta, jossa joillekin yksilöille annetaan valtaa ja arvoa toisten yli: kansalaisille paperittomien yli, miehille naisten yli, valkoisille ei-valkoisten yli, heteroille homojen yli, ranskalaisille ulkomaalaisten yli ja niin edelleen. Näitä eriarvoisuuden muotoja esiintyy myös ZADissa, mutta niistä pyritään eroon.

Lopuksi, emme anna valtiolle tai millekään muulle ulkoiselle auktoriteetille päätösvaltaa siitä, miten elämme tai mitä koemme ZADissa. Pyrimme organisoimaan elämän ja kamppailun ZADissa ilman hierarkioita ja antamalla saman vallan kaikille. Tämä ei tapahdu

Lentokenttä Notre-Dames- des-Landesissa: Kohdusta hautaan

1960-luku: Tarina saa alkunsa

Ajatus uuden lentokentän rakentamisesta Nantesin alueelle sai alkunsa jo 1960-luvulla. Tuohon aikaan pääomaa kasautui kiihtyvällä tahdilla Pariisin alueelle (*Ile-de-France*), ja kehityksen muuttamiseksi Ranskan hallitus käynnisti uuden hajautusprojektin, jonka tarkoitus oli luoda uusia alueita, jotka houkuttelisivat sijoittajia.

Samaan aikaan *Grand Ouestin*, muun muassa Nantesin ja Saint-Nazairen kaupungit kattavan läntisen alueen, viranomaiset olivat huolissaan alueen puutteellisesta infrastruktuurista. Esimerkiksi Nantesin ränsistynyt lentokenttä ei vastannut heidän unelmiaan kansainvälisestä ”hubista”, joka voisi ottaa vastaan miljoonia matkustajia, isännöidä Atlantin ylittäviä lentoja ja tarjota kiitoradan Concordelle, Ranskan ilmailuteollisuuden kansalliselle ylpeydelle. Vuonna 1965 *Loire-Atlantiquen* prefektuuri alkoi etsiä alueelta paikkaa uudelle lentokentälle.

Vuonna 1968 Notre-Dame-des-Landes valittiin sijainniltaan parhaaksi paikaksi uuden lentokentän rakentamiselle, sillä se sijaitsee alueen suurten kaupunkien, Rennesin ja Nantesin, välissä. Paikalliset maanviljelijät vastustivat projektia ja loivat jo vuonna 1972 ensimmäisen organisaation maidensa puolustamiseen. Notre-Dame-des-Landesin alue julistettiin vuonna 1974 ”kehitysalueeksi”, mikä antoi hallitukselle oikeuden maiden pakkolunastukseen. 1970-luvun öljykriisi ja uuden huippunopeus-junaradan (TGV) avaaminen Nantesiin vuonna 1989 viivästyttivät kuitenkin projektia vuosikymmenillä.

meitä yritetään eristää, tämä yksilöiden ja ryhmien moninaisuus on itsessään voitto, joka inspiroi meitä.

Avoimuus ja moninaisuus tekevät ZADista tapaamispaikan, ikään kuin kamppailujen leikkauspisteen: monien eri kamppailujen välillä siltoja luovat nomadit elävät rinnakkain syvästi paikalliseen ympäristöön juurtuneiden ja pitkän aikavälin suunnitelmia tekevien yksilöiden kanssa. Jotkut löytävät ZADista vakaan kiintopisteen, jos käsin he voivat ottaa suuria riskejä muualla. Monet vakiintuneet käyttävät ZADia tapaamispaikkanaan, ja ventovieraat solmivat uusia suhteita.

Mutta samaan aikaan ZAD on myös syvästi juurtunut omaan maaperäänsä: yhteys alueen ”historiallisiin” asukkaisiin – niihin, jotka asuivat alueella ennen lentokenttäprojektia ja olivat sen ensimmäisiä vastustajia – on yksi Notre-Dame-des-Landesin ZADin suurimmista vahvuuksista. Joukko tottelemattomia asukkaita kirjoitti ensimmäisen toimintakutsun, johon ihmiset vastasivat eri alueilta. Nämä yhteydet, keskinäinen apu ja riidat ja kinastelut jaetaan ZADissa sen ”historiallisten asukkaiden” ja lähialueiden asukkaiden kanssa. Valtaajat ovat saapuneet tukemaan kamppailua, joka on ollut käynnissä jo vuosikausia.

Avoin yhteisö

ZADin alueella elävät jakavat yhteisen taustan ja lukuisia jaettuja kokemuksia: päivittäinen elämä samassa tilassa, taistelut poliisin ja fasistien hyökkäyksiä vastaan ja niin edelleen. Myös solidaarisuus ja keskinäinen avunanto toimivat arkisesti: toisten auttaminen, naapurille lainaaminen, sadon jakaminen. Toki välillä on myös kitkaa, mutta kaikesta huolimatta tämä sitoo ZADin asukkaat yhteen. Tässä mielessä ZADista on tullut yhteisö ilman mitään virallista päätöstä.

Mutta ZAD säilyy avoimena. Jokainen voi halutessaan tulla elämään ZADIin päiviksi tai viikoiksi. Kaikki kollektiivit tai mikroyhteisöt eivät välttämättä ota uusia ihmisiä vastaan kaikki ovet auki, mutta kokonaisuutena ZAD on avoin kaikille – myös niille, jotka eivät tunne ketään entuudestaan tai tulevat hyvin erilaisesta kulttuurista. Useimmiten suoraan toimintaan osallistuvat valtaukset, ryhmät ja yksilöt eivät ole helposti lähestyttäviä (esimerkiksi ihmissuhteisiin tai turvallisuussyihin liittyvien seikkojen takia). Yksi ZADin vahvuuksista onkin se, että se tarjoaa avoimia mahdollisuuksia elää ja kamppailla vallitsevaa järjestystä vastaan. Nämä mahdollisuudet tarjoavat tärkeitä hetkiä ja tapaamispaikkoja, kuten yhteiskunnallisilla liikkeillä on tapana.

ZAD tuo yhteen laajan joukon yksilöitä, jotka tulevat erilaisista todellisuuksista ja taustoista: ihmisiä aktivistimiljööstä, jotka ovat tottuneet katujen ja valtausten taktiikoihin; maanviljelijöitä, joista osa on jättänyt aiemman työpaikkansa; tai jostain ihan muusta taustasta, tai useammasta yhtä aikaa. Kaikki nämä ihmiset jakamassa samaa tilaa ja kamppailemassa synnyttävät toki paljon sekamelskaa, mutta enimmäkseen se on rikkaus. Samaan aikaan kun

2000-luku: Lentokenttä, jälleen kerran

Vuonna 2000 projekti käynnistettiin uudelleen sosialistipääministeri Lionel Jospinin hallituskaudella. Tämä tietysti ilahdutti Nantesin silloista pormestaria Jean-Marc Ayraultia (joka myöhemmin toimi pääministerinä François Hollanden presidenttikaudella), jolla oli henkilökohtaisia suunnitelmia kaupungin tulevaisuudelle. Vuoden 1970 lentokenttäsuunnitelma oli tässä vaiheessa jo vanhentunut. Paikallisviranomaiset perustivat erityisen komitean tutkimaan asiaa ja saivatkin pian käsiinsä virallisen raportin, jonka mukaan projekti edusti ”julkista etua ja hyötyä”. Vaikka Ranskan keskushallinto oli juuri hyväksynyt *Grenelle de l’Environnement –paperin*¹, jonka mukaan maahan ei tulisi rakentaa yhtäkään uutta lentokenttää, helmikuun 9. päivänä 2008 valtio säätöi asetuksen, jonka mukaan uuden lentokentän rakentaminen edusti ”julkista etua ja hyötyä”. Asetus tulisi olemaan voimassa 10 vuotta.

Tässä vaiheessa useat ryhmät alkoivat vastustaa menettelytapoja, joissa ympäristökysymykset asetetaan aina takasijalle. Lentokentän vastustajat järjestivät tiedotuskampanjoita sekä paikallisesti että maanlaajuisesti, ja vuonna 2009 heidän määrätietoisuutensa alkoi kantaa hedelmää.

Vuonna 2009 paikalliset aktivistit ja asukkaat järjestivät lentokentäksi kaavaillulla alueella ”ilmastotoimintaleirin”. Leirillä sadat aktivistit keskustelivat ongelmista, jotka liittyivät lentokentän ra-

---

¹ *Grenelle de l’Environnement* on virallinen ”luonnonsuojeluun” tähtäävä poliittinen raportti, joka hyväksyttiin vuonna 2007. Kuten monien muiden poliitisten kokousten ja raporttien, myös sen perimmäinen tehtävä on viherpesu.

kentämiseen peltojen ja historiallisten maalaisasutusten päälle. Tämä leiri oli samalla ensimmäinen merkittävä valtaus alueella. Aktivistit ymmärsivät, että Ranskan hallitus tulisi itsepäisesti jatkaamaan projektia, ja he alkoivat vallata lentokentäksi kaavaillun alueen rakennuksia ja maatiloja, jotka hallitus oli jättänyt tyhjiilleen pakkolunastusten jälkeen. Alueelle alettiin myös kyhätä improvisoituja asutuksia. ZAD nousi tämän ilmastotoimintaleirin tuhkista.² Valtauksen alkaessa monet järjestöt päättivät seurata legalistista tietä, ja lähettivät *Conseil d'Etat'le*³ useita vastalauseita, keskityen erityisesti lentokenttäprojektin ympäristövaikutuksiin. *Conseil d'Etat* hylkäsi kaikki vastalauseet.

Lukuisista Notre-Dame-des-Landesin lentokenttäprojektia vastaan esitetyistä argumenteista merkittävimpiä olivat:

- Sen ilmeisen ongelman lisäksi, että lentokoneet kiihdyttävät globaalia ilmastonmuutosta, uusi lentokenttä tuhoaisi noin 2000 hehtaaria hyvin säilyneitä metsämaita ja kosteikkoja. Projektilla olisi massiivinen vaikutus alueen biodiversiteettiin, mukaan lukien alueen satoihin eläinlajeihin ja pohjavesiin, jotka ovat virallisesti “suojeltuja”.

- Lentokenttä vaikuttaisi myös alueen ihmisiin negatiivisesti. Se tuhoaisi maanviljelymaat sekä paikallisten maanviljelijöiden ja heidän perheidensä pääelinkeinon. Lentokentän rakentamis-sopimukseen kuului asukkaiden häätäminen lentokenttäalueelta ja sen välittömästä ympäristöstä. Lentokentän lähellä asuminen johtaisi myös terveyden ja elämänlaadun heikentymiseen.

- Lentokenttäsuunnitelmiin liittyi myös taloudellisia ongelmia. Miksi investoisi uuteen lentokenttään sen sijaan, että kunnostaisi vanhan? Mitä vanhalla lentokentälle tapahtuisi, kun uusi aloittaa

---

² Vaikka ilmastotoimintaleiri toimikin ZADin alkusysäyksenä, ensimmäinen valtaus alueella tapahtui jo vuonna 2007, kun *Rosier* (“ruusupensas”) -niminen vanha talo vallattiin.

³ Virallinen instituutio, joka auttaa hallitusta lakien ja säädösten valmistelussa. Sillä on korkeimman hallinto-oikeuden asema.

asumaan lopun ikäämme täällä. Emme voi lakata tekemästä asioita vain siksi, että joku päivä meidät saatetaan häätää.

Me emme ole ainoastaan hallitusta vastaan, vaan haluamme myös luoda itsellemme sopivan vaihtoehdon. ZAD on asukkaidensa hallinnoima, ja asukkaat päättävät mitä alueella tapahtuu: valtiolla ei ole siihen enää mitään sanomista. Emme halua virallisten säädösten määrittellä minkälaisia rakennuksia rakennamme, vaan päättää asioista ja löytää järjestäytymistavat itse.

Toisenlaisen maailman rakentaminen

Yksi ZADin keskeisistä piirteistä on sellaisen maailman rakentaminen, jossa olemme riippumattomampia valtiosta ja kapitalismista. Elämä ZADilla opettaa järjestämään asiat omilla resursseillamme, tai löytämään kaiken tarvittavan ilman tukeutumista ammatilaisiin ja asiantuntijoihin. Jos meillä on sähköä, emme kutsu sähköasentajaa korjaamaan ongelmia, koska sähkömme on joko itse tuotettua tai hankittu laittomasti valtiollisesta sähköverkosta. Joka tapauksessa se on laitonta. Joillekin meistä on poliittisesti tärkeää oppia rakentamaan asumuksia hylätyistä tavaroista, ja että ne pysytään korjaamaan yksinkertaisesti. Toisille on puolestaan tärkeää varata itsellemme aikaa ja keinot lautojen valmistukseen nykyisiä tai tulevia rakennuksia varten. Joka tapauksessa, oppimalla ratkaisemaan käytännön ongelmat itse puolustamme itseämme järjestelmää vastaan, jonka päämäärä on tehdä ihmisistä riippuvaisia. Päämäärä ei ole se, että kaikki opettelevat tekemään kaikkea. Pyrimme ennemminkin auttamaan toisiamme ja jakamaan tietotaitomme ja resurssimme, että voimme hoitaa asiat yhteisönä.

Elämme alueella päivittäin, joten pyrimme myös luomaan sellaisen mukavuustason, että voimme hyvin. Tämä liittyy myös pidemmän aikavälin tavoitteisiin, kuten pysyvään elämään alueella. Monille ZADin asukkaille alue ei ole ainoastaan suoraa toimintaa tai keino osoittaa poliittisia ihanteita – se on myös heidän elämänsä ja kotinsa. Tiedämme, että asuntomme ja kasvimaamme voidaan tuhota minä hetkenä hyvänsä ja meidät voidaan häätää pois, mutta elämme ja järjestäydymme siitä huolimatta aivan kuin tulisimme

toimintansa? Uusi lentokenttä tarkoittaisi alueen ihmisten verorasituksen nousua.

- Läpinäkyvyyden puute. Viranomaiset mainostivat uutta lentokenttää selittämällä, että se tulisi olemaan vanhaa kenttää suurempi. Projektin vastustajat kuitenkin paljastivat, että suunnitelmien mukaan mainostettua lisätilaa ei käytettäisi “matkustusmukavuuden” kohottamiseen, vaan suuremman ostosalueen rakentamiseen. Tämä kasvatti yleistä vastustusta.

2010-luku: Kamppailu kiihtyy

Vuonna 2010 valtion kumppaniksi lentokenttäprojektiin valittiin kansainvälisesti tunnetun ranskalaisen rakennusyhtiön VINCI:n tytäryhtiö. Sopimuksen mukaan VINCI saisi luvan lentokentän suunnitteluun, rakentamiseen ja operointiin 55 vuodeksi valtiorahoituksen tuella. Lisäksi se operoi jo Nantesin ja Saint-Nazairen välillä olevaa lentokenttää. Uuden lentokentän avajaiset suunniteltiin vuodelle 2017.

Päätös ei lannistanut projektin vastustajia. Päinvastoin, urakasopimuksen julkistamisen jälkeen yhä enemmän ihmisiä saapui valtaamaan rakennusmaita ja ylikansallista rakennusyhtiötä vastaan organisoitiin solidaarisuusaktiota eri puolilla Ranskaa ja maailmaa. Monet aktivistit halusivat etsiä keskinäiseen apuun ja omavaraisuuteen perustuvia vaihtoehtoisia ja autonomisia elämänmuotoja. Maa-alueita muutettiin kollektiivisesti viljelyiksi puutarhoiksi, ja alueelle luotiin useita metallipajoja, leipomoita ja myllyjä. Vuoden 2011 joulukuussa julkaistu teksti tiivistä yleisen idean Notre-Dame-des-Landesin (NDDL) ZADin taustalla:

Notre Dame des Landes

Kamppailu NDDL:n lentokenttää vastaan on pyrkimys luoda aukko kapitalismin suojamuureihin. Monille meistä kapitalismin vastaisen hyökkäyksen on alettava jostakin (konkreettisesta)!

Nämä 2000 hehtaaria pyritään raivaamaan maan tasalle ja päällystämään sementillä harhaisen HQE (High Environmental Quality) lentokentän nimissä. Voisimme nauraa asialle, elleivät projektia tukevat

pystyy yksinkertaisesti kieltämään kaiken mikä uhkaa paeta sen kontrollia. Valtion legitimitetin kieltäminen ei kuitenkaan ole päämäärä itsessään. Tässä kamppailuissa käytetään monenlaisia taktiikoita: laillisia tempauksia, kaivinkoneiden sabotaasia, asukkaiden vastarintaa talojen ja maatilojen pakkolunastuksia vastaan, varastelua supermarketeista, massamielenosoituksia, väijytyksiä poliisia vastaan ja niin edelleen. Tämä taktiikoiden moninaisuus on kamppailun vahvuus, eikä laittomuus tai laillisuus tee aktiosta vähemmän oikeutettua.

Media puhuu usein väkivallasta ja väkivallattomuudesta moralistisin termein: "väkivalta" on pahaa, kun se tarkoittaa puolustautumista ja vastarintaa poliisia vastaan tai aineellisia vahinkoja. Meidän näkökulmastamme väkivalta tulee valtion ja päätöksentekijöiden puolelta, aluesuunnittelusta lähtien poliisiin asti. Yksilöiden leimaaminen väkivaltaisiksi on osa laajempaa kampanjaa ZADin mustamaalaamiseksi. Samat yksilöt voivat yhtenä päivänä viljellä maata ja toisena kamppailla poliisia vastaan.

Suora toiminta

Meille yksi tekijä, joka erottaa ZADin monista muista tiloista, on se, että ZAD on syntynyt suorasta toiminnasta. Suora toiminta ei välttämättä ole salamyhkäistä tai vaarallista toimintaa. Elämä ZADilla on itsessään suoraa toimintaa: maan valtaamista alueella, jonne on määrä rakentaa suuri infrastruktuuriprojekti. Notre-Dame-des-Landesin ZADilla valtasuhteet ovat kuitenkin sellaiset, että maiden valtaamisesta on tullut ”normaalia” ja triviaalia, eikä siitä useimmiten seuraa mitään hankaluuksia.

Suora toiminta tarkoittaa (useimmiten kollektiivista) toimintaa, joka haastaa elämäämme tai muiden elämiin vaikuttavan tilanteen suoraan – siis pyytämättä minkään välittäjän (ammattiliiton, poliittisen puolueen, hallituksen tai muun auktoriteetin) väliintuloa. Esimerkiksi VINCI:n vastainen mielenosoitus on symbolista toimintaa, mutta tunkeutuminen sen toimistoon, käytävien blokkaminen ja töiden pysäyttäminen konkreettisesti muuttaisi sen suoraksi toiminnaksi. Suora toiminta voi tarkoittaa myös puskutraktoreiden etenemisen estämistä hädän tai rakennusprojektin aikana, maan valtaamista ja viljelyä, prefektoriaatin polttamista, tien barrikoidista, tai hedelmäpuutarhan pystyttämistä alueelle, jonka hallitus pyrkii päällystämään betonilla. Maailmassa, joka saa ihmiset tuntemaan itsensä voimattomiksi, suora toiminta on keino ottaa oma elämä haltuun.

Koska halumme ovat ristiriidassa valtion intressien kanssa, laittomuus on arkipäiväistä. Useat taktikat ovat lainvastaisia, eikä ZAD olisi koskaan syntynyt laillisesti. Emme tunnusta valtion oikeutta päättää siitä, mikä on sallittua ja mikä ei. Valtio pyrkii kontrolloimaan ihmisiä ja varmistamaan lain vallan, joten se

paikalliset kuvittelisi rikastuvansa sen siivellä. Rikkaat toki rikastuvat samalla kun köyhät köyhtyvät entisestään. Aluetta vuodesta 2009 vallanneiden paikallisten ihmisten vastalauseista huolimatta projektin toteutukseen valittiin VINCI, kansainvälinen rakennusyhtiö, joka toimii kaikilla mantereilla (myös Moskovan lähellä Himkissä, jossa VINCI haluaa kaataa viimeiset jäljellä olevat metsät ja heikko vastarinta kamppailee fasistisia militioita vastaan kontekstissa, jossa poliittiset murhat ovat arkipäiväisiä).

NDDL:n valtaus on jatkunut nyt kaksi vuotta, joiden aikana kourallinen kapitalismia vastustavia vastarintataistelijoita on kehittänyt poliittista ja kulttuurista autonomiaa sekä ruoka-omavaraisuutta. Tämän puolustusalueen (ZAD) valtaaminen hidastaa lentokentän rakentamista, mikä on johtanut syytteisiin ja repression, sekä viime aikoina myös häätöihin. Mutta me tulemme vastustamaan loppuun saakka, oli hinta mikä hyvänsä!

Siksi kutsumme nyt ihmisiä valtaamaan alueita uudelleen ja nousemaan kansainväliseen kapinaan!

On sanomattakin selvää, että vastustamme kaikkia häätöyrityksiä ja että kansainvälinen solidaarisuus on välttämätöntä kapitalismin kaatamiseksi.

Kapitalismia ja rahan pyhää valtaa vastaan on vain yksi ratkaisu: kapina!

ZADista muodostui hiljalleen autonominen yhteisö, joka hokutteli ihmisiä vanhoista maanviljelijöistä anarkisteihin, ja globalisaation vastustajista vasemmistolaisiin ja liberaaleihin. ”Zadistit” korostavat usein tätä monimuotoisuutta. Vuonna 2017 ”Camille” (zadistien yleisesti käyttämä nom de guerre), selitti:

Itse liike on laaja ja solidaarisuus on vahva, mutta sen sisällä on paljon erilaisia ihmisiä ja mielipiteitä (...) lähtien vankilassa istuneista, katujen ihmisistä ja niistä, jotka ovat vain halunneet karata perheistään (...) jotkut ovat jo poliittisesti järjestäytyneitä, toiset ovat vain "normaalin" elämän särkemiä.

ZADin kasvu johti myös lentokenttäprojektin sulkemista ajavan legalistisen kamppailun voimistumiseen. Projektin vastustajat kirjoittivat lukuisia valituksia, ja oikeusprosessit seurasivat toinen toistaan vuosien ajan. Vuonna 2012 kaksi paikallista maanviljelijää ryhtyi nälkälakkoon Nantesin prefektuurin edessä protestoidakseen projektia. Vastavalittu sosialistipresidentti François Hollande lupasi, ettei hallitus menisi alueelle ennen kuin kaikki muut keinot on kokeilty.

Siitä huolimatta syyskuun 16. päivän aamuna vuonna 2012, Jean-Marc Ayraultin (hän oli tässä vaiheessa jo pääministeri) hallitus käynnisti mittavan poliisioperaation. ZADin häätöyritys sai nimen *Opération César*.¹ Yli tuhat poliisia, kaksi helikopteria ja useita panssaroituja ajoneuvoja lähetettiin Notre-Dame-des-Landesiin.

Operaation ensimmäisenä päivänä poliisivoimat etenivät hitaasti miehitetyn alueen läpi tuhoten kaiken tieltään. Viranomaiset olivat kuitenkin aliarvioineet vastustajansa, ja zadistien odottamaton vastarinta pysäytti operaation edistymisen. Seuraavien päivien aikana lentokentän vastustajat kokoontuivat valtaamaan menetettyjä alueita uudelleen ja puolustamaan niitä. Mielenosoitukset viivästyttivät poliisien liikkeitä samalla kun zadistit pystyttivät barrikaadeja ja hukuttivat poliisin kivisateisiin. Taktiikoiden moninaisuus, periksiantamaton solidaarisuus zadistien välillä ja heidän erinomainen paikallisen maaston tuntemus olivat

¹ Tämä muistuttaa Julius Caesarin Ranskan valloitusta, jonka jälkeen hän lakkautti demokratian Rooman tasavallassa. Ei ole yllättävää, että Ranskan viranomaiset valitsivat noin autoritäärisen nimen hyökkäykselleen, mutta on vähintäänkin outoa, että he esittävät itsensä Ranskaa miehittävänä ulkoisena voimana.

Tämä jälkiliite on käänös zinestä, jonka joukko ZADin valtaajia kirjoitti heinä-elokuussa 2015.

Notre-Dame-des-Landesin ZAD on useiden vuosien ajan toiminut monien kamppailujen kasvualustana. Sen myötä ZADeja, "puolustettavia alueita", on alkanut ilmestyä kaikkialla. Mutta mikä on ZAD? Monet tähän luomisprosessiin liittyneet käyttäytyvät kuin vastaus olisi itsestään selvä, mutta tätä kysymystä ei oikeastaan koskaan kunnolla esitetä. Niinpä haluamme esittää tämän kysymyksen niille, jotka käyttävät kyseistä termiä, ja ennen kaikkea itsellemme.

Me tämän tekstin kirjoittajat olemme eläneet ja kamppailleet Notre-Dame-des-Landesin ZADilla useita vuosia. Otimme viimein itsellemme aikaa sen miettimiseen, mitä ZAD merkitsee meille, ja tämä kirjoitus on vastaus tuohon kysymykseen. Se on siis subjektiivinen vastaus, emmekä usko sen olevan ainoa mahdollinen vastaus. Toivomme, että lukijat esittävät saman kysymyksen itselleen, ja kirjoittavat omat vastauksensa yhdessä niiden kanssa, joiden kanssa jakavat elämän ja kamppailun. Toivomme saavamme paljon vastauksia, sillä nämä pohdinnat voivat luoda pohjan liikkeelle, jolta edelleen puuttuu koossa pitävää johdonmukaisuutta.

Otimme Notre-Dame-des-Landesin ZADin lähtökohdaksemme, sillä tunnemme sen parhaiten ja se on myös ZADeista ensimmäinen.

Liite: Mikä on ZAD?

puolustajien valttikortteja. NDDL:n vastarintaliike sai jatkuvasti enemmän tukea ja näkyvyyttä samalla kun Opération César alkoi kaatua kasaan.

Päiviä jatkuneen ahdistelun ja sitäkin voimakkaamman vastarinnan jälkeen hallitus päätti lopettaa operaation. Tätä päätöstä ei tehty kevyesti. Häädön ensimmäisenä päivänä Loire-Atlantiquen prefekti, Christian de Lavernée, julisti: “jos valtio ei saa aluetta haltuunsa, meidän tulisi olla huolissaan valtiosta.”

Ranskan hallitus myönsi tappionsa, mikä merkitsi tärkeää käännekohtaa virkavallan ja zadistien välisessä psykologisessa sodassa. Noin kuukautta myöhemmin, marraskuun 17. päivänä vuonna 2012, tuhannet ihmiset saapuivat valtaamaan maita uudelleen sekä siivoamaan ja jälleenrakentamaan ZADia. Jälleenvaltauksesta kirjoitetun raportin voit lukea täältä. Suosittelemme lukemaan myös henkilökohtaisen kertomuksen operaatio Caesarista, “Rural Rebels and Useless Airports”, joka julkaistiin kahdessa osassa täällä ja täällä.

Viikko onnistuneen uudelleenvaltauksen jälkeen hallitus muutti strategiaansa ja pyrki palauttamaan kasvonsa perustamalla kolme komiteaa – yhden asiantuntijoiden kokoamiseen, toisen muodostamaan keskusteluyhteyden eri osapuolten välille, kolmannen tieteilijöiden kokoamiseen – konfliktin ratkaisemiseksi.

Vuonna 2013 ZADin ympärille muodostunut liike jatkoi kuitenkin kasvuaan, ja alueelle syntyi useita maanviljely- ja asutusprojekteja. Samaan aikaan suorasta toiminnasta ja sabotaaasista tuli säännöllisempää, kuten *Défendre la zad, Paroles publiques depuis le mouvement d'occupation de la zad de Notre-Dame-des-Landes, 2013-2015* -zinen kronikoista käy ilmi.

Esimerkiksi maaliskuussa 2013 yksi ryhmä tunkeutui rakennustyömaalle Nantesin ulkopuolella. Tämän työmaan oli tarkoitus alkaa rakentaa Saint-Nazairen, Nantesin ja Rennesin yhdistävää moottoritietä, joka toimisi NDDL:n lentokentän rakennustöiden logistisena verkostona ja yhdistäisi tulevaisuudessa lentokentän kolmeen sitä ympäröivään kaupunkiin. Ryhmä tuhosi sähkökaa-

peleita, johtimia, välineitä ja kuusi sähköpylvästä. He oikeuttivat iskunsa seuraavilla argumenteilla:

1. Alueen puolustaminen ja taistelu lentokenttää ja sen maailmaa vastaan ei tarkoita ainoastaan ZADin valtausta ja häätöoperaation odottelua. Se tarkoittaa myös offensiivista toimintaa projektia vastaan kehittämällä aktiivisen vastarinnan keinoja.
2. Liikkeen ei pidä kaatua hallituksen ansoihin ja antaa hallituksen neutralisoida itseään. Tämä käsittää myös komitean, jonka tarkoitus on aloittaa dialogi, neuvottelut, sopimukset, kompromissit ja muut petokset.
3. Suora toiminta kasvattaa painetta päätöksentekijöitä kohtaan.

Huhtikuussa 2013 dialogikomitea esittelikin johtopäätöksiään. Jälleen kerran lentokentän julistettiin olevan ”yleinen etu”, vaikka tällä kertaa komitea pyysikin muutamia parannuksia ympäristökompensaatioihin. Komitea sanoi esimerkiksi ZADin alueen sadoista suojelluista eläinlajeista, että taloudellisen kompensaa-tion pitäisi kompensoida... neljän eläinlajin tuhoaminen. Tämä osoittaa hyvin valtion kyynisyyden.

Lauantaina 22. helmikuuta 2014, vastarintaliike näytti voimaansa massiivisella mielenosoituksella Nantesissa. Kuten yksi osallistujista kirjoitti, tuo päivä kuvasti ”yhtä niistä maagisista hetkistä, jolloin elämä nostaa päätään karjuen”. Tämä toimintapäivä on yksi lentokentän vastaisen kamppailun huippukohdista, eikä ainoastaan Nantesin katutaisteluiden intensiteetin takia, vaan myös koska se osoitti, että osallistujat pystyivät murtautumaan ulos narratiiveista, jotka valtio usein muodostaa vastarinnasta.

Tuona päivänä zadistit näyttivät, etteivät he ainoastaan puolustaneet tiettyä aluetta, vaan pystyivät myös lähtemään hyökkäykseen. Purkautumalla suuren metropolin sydämeen ja hyökkäämäl-

vaan otettava takaisin resurssit, jotka meiltä on ryöstetty, ja luotava tiloja, jotka ovat heidän kontrollinsa ulkopuolella ja joissa valta jakautuu erilaisen logiikan mukaan. Tämä ei passiivinen näkemys irtautumisesta. Se tarkoittaa sellaisten omavaraisten tilojen luomis-ta ja laajentamista, joissa voimme kohdata vallanpitäjät ja voittaa ne. Lainataksemme yhtä ZADin kuuluisimmasta iskulauseista: ”irtautuminen kaikkialla!”

Meillä ei ole mitään saavutettavaa vallitsevaan järjestykseen tukeutumisessa. Kuten toiset toverit ovat kirjoittaneet: jokainen uniikki ja itse määritelty aktio on kuin kipinä, joka lentää sekä status quon että abstraktien kritiikkien häkkien ulkopuolelle. Se uhkaa niitä molempia, sekä ihmisryhmiä niiden taustalla. Kaikki tämän maailman lopun aineosat ovat jo kasassa. Kysymys kuuluu: ”haluammeko käyttää niitä?”

Maaailmanloppo ei odota! Taistele nyt! Taistele kaikkialla!

sa levittämällä suoran toiminnan, sabotaasin, keskinäisen avun, itsemäärätelyn, autonomian sekä kapitalismin ja valtion vastaisuuden ideoita. ZAD on ollut kokeilemisen, strategioiden kehittelyn, brainstormauksen, väittelyn, konfliktien, voittojen, tappioiden ja unelmien koti vuosien ajan. Se jatkaa mielikuvituksen ruokkimista niin pitkään kuin kerromme sen tarinaa eteenpäin.

Kertoessamme tätä tarinaa, on tärkeää keskustella tapahtumista ZADin viimeisten kuukausien ja sen voiton jälkeisten viikkojen aikana. Vallan epätasainen jakautuminen, "johtajuus" ja autoritäärisyys edustavat toiveidemme kamalimpia vitsauksia, kuten ZADin kesytys osoittaa. Kun analysoimme ZADia, meidän on mietittävä uudelleen miten lähestymme kamppailuja. Meidän on kehitettävä valtakeskittymien tunnistamisessa ja tuhoamisessa, jotta voimme estää niitä tuhoamasta uusien horisonttien avauksia.

Me emme usko vanhaan vasemmistolaiseen myyttiin vallankumouksesta, joka vapauttaa meidät yhdessä päivässä kuin ihmeen kaupalla. Uskomme, että nykyhetki on suurin kuviteltavissa oleva lahja ja paras hetki osallistua kamppailuun. Kuten eräät ystävät kerran kirjoittivat: "Vallankumouksella ei ole mitään suurta dialektiikka, mestarisuunnitelmaa tai salaisuutta. Se on yksinkertainen. Lähde ulos ja tapaa ihmisiä, jotka ovat yhtä intohimoisia kuin sinäkin, ja jos he eivät vielä näe sitä, auta heitä eteenpäin. Yhdistäkää voimanne ja tehkää suunnitelmia. Sitten, tehkää se!" Toimiminen tässä ja nyt auttaa meitä näkemään itsemäärätelymme ja löytämään voiman iskeä säröjä tähän maailmaan. Nämä säröt tarjoavat mahdollisuuksia kokeiluille, joissa voimme kokea uusia ihmissuhteiden muotoja, elinjärjestelyjä ja pyrkimyksiä.

Tämä on jatkuvasti tärkeämpää, kun tulevaisuus näyttää jatkuvasti synkemmältä teollisuuden kiihdyttäessä ilmastonmuutosta, kapitalismin aiheuttaessa kovempaa kärsimystä ja autoritäärisyyden kasvaessa. Tämä maailma ei tule ikinä muuttumaan, jos emme ole valmiita katkaisemaan sidettäme siihen, sillä me itse usinamme sitä. Tästä syystä meidän on irtauduttava juuri täältä, imperiumin ytimeistä. Meidän ei pidä asettaa vaatimuksia hallitsijoille,

lä sitä vastaan sisäpuolelta, zadistit käyttivät monia metsävaltauksessa opittuja taktiikoita, kuten barrikadeja, väijytyksiä, nopeasti rakennettavia majoja/parakkeja, ja keskustelujen ja kollektiivisten keittiöiden organisoimista. Aikaisin aamulla yli 500 traktoria aiheutti liikennekaoksen kaikilla keskeisillä kulkuväylillä metropolin ympärillä. Osa niistä muodosti tiesulun Nantesin Atlantique-lentokentän edessä. Sen jälkeen traktorit puski sisälle kaupunkiin ja blokkasivat raitiovaunujen kiskot.

Samaan aikaan moninainen joukko ihmisiä otti Nantesin kadut haltuunsa. Edellä mainitun kertomuksen mukaan yleinen tunnelma oli karnevaalimainen ja hyvin erottuva tyypillisistä harmaita, surullisista ja voimattomista mielenosoituksista, joita poliittiset puolueet ja ammattiliitot järjestävät. Tuona päivänä kaikki näytti olevan mahdollista:

- Yksi ryhmä rakensi puumajan prefektuurin rakennuksen eteen
- Toiset hyökkäsivät taloudellista ja poliittista infrastruktuuria vastaan
- Mellakapoliisit maalattiin spray-maalilla täytetyillä palosammuttimilla
- Poliisiasemaa ja oikeustaloa vastaan hyökättiin
- Poraus kone ja kaivinkone sytytettiin tuleen rakennustyömaalla
- VINCI:n kiinteistöosaston päätoimisto tuhottiin ja ryöstettiin; ja
- rautatie sabotoitiin solidaarisuuden osoituksena No TAV -kamppailulle Susan laaksossa, Italiassa.

Yllä mainitun kertomuksen kirjoittaja korostaa, että zadistien ja poliisin välisistä yhteenotoista huolimatta mielenosoittajat eivät

missään vaiheessa irtisanoutuneet toisistaan tai jakautuneet: “tilaa oli kaikille keinoille, jotka muodostivat yhdessä liikkeen.” ZADin synnystä lähtien monimuotoinen joukko ihmisiä oli vallannut laajan alueen ja luonut erilaisia alakulttuureja ja tiloja sen sisään. Tämä traditio purkautui tuona päivänä Nantesin kaduille.

Kaikista näistä syistä, helmikuun 22. päivän mielenosoitus yllätti virkavallan, lähetti hallitukselle jälleen selkeän viestin, ja avasi uusia mahdollisuuksia tuleville kamppailuille. Mielenosoituksen kokonaisvahingot ylittivät miljoona euroa. Nantes, 22. helmikuuta 2014.

Heinäkuun 17. päivänä vuonna 2015 Nantesin hallinto-oikeus hylkäsi jälleen kerran kaikki valitukset, jotka oli esitetty lentokenttäprojektia vastaan. Lentokentän rakennustyöt siirtyisivät eteenpäin. Virkavalta arvioi pystyvänsä päihittämään vastarinnan, ainakin aseellisesti.

Lokakuun 30. päivä, kuukautta ennen COP 21 -ilmastokonferenssia, hallitus ilmoitti pääministerinsä Manuel Vallsin suulla, että uuden lentokentän rakentaminen jatkuisi vuonna 2016 Notre-Dame-des-Landesissa. Hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen hallitus ja VINCI halusivat nopeuttaa prosessia ja aloittaa rakennustyöt niin pian kuin mahdollista.

COP 21 -konferenssi avattiin Pariisissa, marraskuun 30. päivänä 2015. Välittämättä kuukautta aiemmin julistetusta, ISISin iskuja seuranneesta poikkeustilasta, ihmiset kokoontuivat *Place de la République* -aukiolle vastustaakseen kansainvälistä poliittista spektaakkelia. Kielletty mielenosoitus päättyi pitkiin yhteenottoihin poliisin kanssa maailmankuululla pariisilaisella aukiolla sekä massapidätyksiin. Valtion tukahduttamistoimet eivät kuitenkaan onnistuneet pelottelemaan ympäristöaktivisteja, ja päivittäiset aktiit jatkuivat ilmastokonferenssin loppuun (12.12.) asti. 195 valtiota allekirjoitti väitetyksi historiallisen sopimuksen planeetan pelastamiseksi globaalilta lämpenemiseltä. Yhtäällä pysyvä poikkeustila; ja toisella puolella lentokentän kannattajat, viherpesu ja pakotettu konsensus.

ZAD voi olla kuollut, mutta taistelu jatkuu

Tammikuun 9. päivänä 2018, pian sen jälkeen kun hallitus ilmoitti luopuvansa lentokentän rakennussuunnitelmista, Toulousen julkinen syyttäjävirasto hylkäsi syytteet *gendarme*a vastaan, joka oli murhannut nuoren pasifistin, Rémi Fraissen, käsikranaatilla vuonna 2014 Sivensissä, jossa toinen ZAD kamppailu patohanketta vastaan.

Päätös ei ollut yllättävä. Tutkinnan alusta lähtien Ranskan hallitus oli pyrkinyt peittämään vastuunsa kuolemasta – vaikka tällaisissa yhteenotoissa virkavalta noudattaa suoraan käskyjä, jotka tulevat korkealta valtiokoneistosta. Muutama viikko lentokenttäprojektin lakkauttamisen jälkeen Ranskan hallitus käynnisti häätöoperaation Bois Lejucin ZADia vastaan Buren lähellä. Se oli esimakua siitä mikä odottaisi Notre-Dame-des-Landesia. Vuoden 2016 kesästä lähtien aktivistit olivat vallanneet läheistä metsää ja kyliä estääkseen vaarallisen radioaktiivisen jätteen varastointipaikan teollisuuskeskuksen rakentamisen. Helmikuun 22. päivä 2018, noin 500 *gendarme*a tunkeutui metsään ja ratsasivat siellä olevia asutuksia, kuten *maison de la résistance*n, ja pidättivät useita aktivisteja. Väkivaltaisesta häädöstä ja voimakkaasta poliisikontrollista huolimatta kamppailu Buressa ei ole ohi. Maaliskuun 3.-4. päivä 2018 järjestettiin eri komiteoiden tapaaminen, jossa keskusteltiin kamppailun tulevaisuudesta.

Huhtikuussa 2018, Notre-Dame-des-Landes evakuointi oli edelleen kesken. Vaikka häätö onnistuisikin, ZAD ja NDDL ovat jo uudistaneet ympäristökamppailuja Ranskassa ja muualla maailmas-

perspektiivejä yhdistävän kollektiivisuuden ylläpitämiseen, ja kritisoidaan joidenkin ryhmien taipumusta eristäytymiseen “radikaalin puhdasoppineisuuden” nimissä. On selvää, että nämä ovat monimutkaisia kysymyksiä, ja tarinalla on monta eri puolta.

Zadistit ja muut aktivistit järjestivät useita toimintapäiviä ZADissa ja suurissa kaupungeissa ympäri maata vuoden 2016 alussa. Tammikuun 9. päivänä yli 20 000 ihmistä protestoi Nantesin lähellä blokkamalla teitä ja moottoriteitä ja osoitti vastustustaan lentokenttäprojektin jälleenavaamista kohtaan. Kuvia mielenosoituksesta on julkaistu täällä ja englanniksi käännettyjä puheita täällä.

Tammikuun 13. päivänä käynnistyi oikeudenkäynti niitä perheitä vastaan, jotka elivät edelleen lentokentäksi kaavailuilla alueilla. Yli 1000 tukijaa kokoontui Nantesin oikeustalon eteen. Toinen maanlaajuinen toimintapäivä lentokenttää vastaan järjestettiin tammikuun 16. päivänä. Pariisissa ihmiset kokoontuivat osoittamaan vastustuksensa poikkeustilaa kohtaan, ja lähtivät sen jälkeen kaduille ZADia tukevien bannereiden kanssa.

Tammikuun 25. päivänä saapui puolestaan huonoja uutisia. Nantesin korkein oikeus määräsi ZADin jäljellä olevat asukkaat häädettäväksi. Yhdellätoista perheellä oli maaliskuun loppuun asti aikaa poistua kodeistaan. Näiden perheiden joukosta neljä maanviljelijää pelkäsivät vielä huonompia uutisia, sillä virkavalta voisi takavarikoida heidän karjansa, rakennuksensa, koneensa ja peltonsa minä hetkenä hyvänsä. Tämä päätös ei heikentänyt lentokenttäprojektin vastustusta, kuten voi nähdä helmikuun 1. päivän suoran toiminnan raporteista. Jotkut zadistit alkoivat rakentaa uusia taloja ja infrakstruktuuria ZADiin. Lisäksi julkaistiin jälleen uusi maanlaajuinen toimintakutsu helmikuun 27. päiväksi.

Samaan aikaan hallitus ilmoitti järjestävänsä paikallisen kansanäänestyksen lentokenttäkysymyksestä. Tätä strategista päätöstä voidaan arvioida eri tasoilla:

1. Ehdotus voidaan nähdä keinona heikentää liikettä muotoilemalla kysymyksenasettelu ylhäältäpäin ruohonjuuritason narratiivien sijaan.
2. Kansanäänestystä käytettäisiin jakamaan väestö kannattajiin ja vastustajiin

3. Hallitus voisi käyttää osallistavaa suoraa demokratiaa oikeuttaakseen ylhäältä käsin sanellun projektin.

Helmikuun 27. päivänä 30 000 – 50 000 ihmistä vastasi maanlaajuisiin toimintakutsuun, ja kokoontui ZADia ympäröiville pääliikenneväylille. Yli 60 linja-autoa kuljetti mielenosoittajia eri puolilta maata tukemaan jalankulkijoita, motoristeja, yli 800 polkupyöräilijää ja 50 traktoria, jotka yhdessä muodostivat suurimman Notre-Dame-des-Landesissa koskaan järjestetyn mielenosoituksen.

Samaan aikaan toinen merkittävä tapahtumasarja veti hallituksen huomion pois ZADista, kun yhteenottoja alkoi levitä kaikissa Ranskan merkittävässä kaupungeissa uutta työlakia, *Loi Travailia, vastaan*. Sen seuraukseen ZADissa ei pantu toimeen häätöjä, jotka oli suunniteltu maaliskuuksi.

Kesäkuun 26. päivänä vuonna 2016, kun työlain vastaiset kamppailut menettivät hiljalleen intensiteettiään, paikallisen kansanäänestyksen tulokset julkistettiin: 55% äänestäjistä kannatti lentokenttäprojektia. Lentokentän vastustajat kritisoivat kysymyksenasettelua, äänestysalueen valintaa ja muita yksityiskohtia prosessissa. Siitä huolimatta oli selvää, että tämä tulos vahvistaisi hallituksen legitimitettä ajaa läpi projekti voimalla. Onnekaasti Ranskan poliittinen keskustelu oli juuri tuohon aikaan zadisteille suosiollinen. Huhti-toukokuulle 2017 asetettujen presidentinvaalien takia poliitikot keskittyivät enemmän omiin kampanjoihinsa ja uriinsa, eivätkä halunneet sotkeutua kyseenalaiseen projektiin ennen presidentinvaalien päättymistä.

Toukokuussa 2017 vastavalittu presidentti Emmanuel Macron päätti jatkaa ihmisten huijaamista kampanjalupauksellaan “tehdä politiikkaa eri tavalla”. Hän nimitti valtavirtaisen ympäristökritiikin, Nicolas Hulot’n, “Ekologisen ja solidaarisen muutoksen” ministeriksi. Hallitus julkisti virallisesti uuden neuvottelusuunnitelman liennyttääkseen painetta ja tutkiakseen kyseenalaisen projektin eri puolia viimeisen kerran ennen lopullista päätöstä.

taamaan valtion, hierarkkiset poliittiset organisaatiot ja ammattiliitot yksin. Keskusteluun osallistunut italialainen toveri sanoi, että tilanne muistutti häntä siitä, mitä tapahtui Susan laaksossa, Italiasa, No TAV -kamppailun aikaan.

D281-tien “vapauttamisen” edustama logiikka on jälkeenpäin katsottuna ilmeinen. Liikkeen virallinen kanta oli jatkaa valtausta ja tehdä yhteistyötä valtion kanssa. Kun koko maa-alueen hallinta oli kyseessä, yksityisomaisuuden kritiikistä tuli yhtäkkiä epäsopevaa. Joka tapauksessa, häätö lopulta osoitti, ettei hallitus tule missään nimessä sallimaan valtauksen jatkoa ilman yhtenäistä, laitonta ja kompromissitonta valtausta. Loppujen lopuksi anarkistit eivät olleet niitä, jotka sortuivat epärealismiin.

Yllä olleen kertomuksen kirjoitti huomio, että monissa muissa paikoissa ZADin lisäksi oli samanlaisia kehityskulkuja meneillään. Poliittisten organisaatioiden liput, liberaalit poliittiset bannerit ja toimittajat eivät olleet tervetulleita ZADiin ennen vuotta 2012. Mutta vuoden 2012 jälkeen ilmapiiri muuttui täysin. Mutta nyt poliittisen rakenteen rajat tulivat kirkkaaseen päivänvaloon. “Kamppailuilla ei ole yhtenäisyyttä. Niissä on aina sisäisiä konflikteja, jotka olisi parempi hyväksyä kuin lakaista näkyvistä”, kuten ZADissa oltiin tehty useiden vuosien ajan.

Tämä artikkeli on arvokas, koska se pyrkii idealisoinnin sijaan esittämään ZADin tilanteen sellaisena kuin se on kaikkine vaikeuksineen ja ristiriitoinen. Lisäksi, kuten sen kirjoittaja sanoo, sen tarkoituksena ei ole ainoastaan tukea käynnissä olevia kokeiluja ja yksilöitä, jotka eivät halua jättää taistelua, vaan myös tukea ja levittää anti-autoritäärisiä näkemyksiä yleisesti.

Lisää lentokenttäprojektin lakkauttamisen jälkeisestä tilanteesta ZADissa voi lukea esimerkiksi tästä henkilökohtaisesta kertomuksesta valtasuhteista ja poliittisista liitoista, sekä tästä artikkelikokoelmasta, johon on kerätty “voiton” jälkeisiä soraääniä.

Ranskassa julkaistu ZAD: Toinen kierros puolestaan kuvaa toista perspektiiviä konfliktiin siitä, pitäisikö valtion kanssa neuvotella. Siinä muun muassa pohditaan haasteita, joita liittyy erilaisia

etemme pysty siihen, vaikkakin ilman konsensusta. Jotkut ihmiset ottivat todella raskaasti pitkien keskustelujen ja ajoittaisten huutokilpailujen jälkeisen päätöksen kahden moottoritietä blokkaavan mökin purkamisesta.”

Reaktion D281-tien raivaukseen ja joidenkin ryhmien ja yksilöiden tekemään vallankaappaukseen ZADissa tehtiin toimintakutsu saapua keskustelemaan näistä aiheista helmikuun 10. päivänä, etäällä maanlaajuisesta tapaamisesta ja mielenosoituksesta vallatulla alueella. Noin 200 ihmistä vastasi kutsuun ja kokoontui keskustelemaan poliittisen rakenteen logiikasta (yhteisten intressien ympärille muodostetuista liitoista, affinityryhmistä jne.) sekä vallan keskittymisestä liikkeessä. Tämä henkilökohtainen kertomus summaa yleistilanteen ZADissa. Siinä käsitellään muun muassa odottamattomia poliittisia liittoja, jotka päättivät alueen tulevaisuudesta, sekä suoraa anarkistien ja muiden radikaalien suuntausten sensurointia ja ulossuljentaa kamppailun rauhoittamiseksi.

Yksi tämän epävirallisen keskustelun johtopäätöksistä oli se, että kaikista institutionalisoiduimmat suuntaukset olivat saaneet hegemonian ZADissa. Niin kutsutut johtajat tapasivat usein “off the record” ja tekivät sopimuksia, jotka sitten runnottiin läpi yleiskokouksissa. Näiden suuntausten takia, ja siksi, että kokemattomimmat yksilöt löysivät itsensä usein pilkallisen tai ulossulkevan käytöksen kohteina, monet lähtivät pois ZADista. Radikaaleimmat yksilöt päätyivät vähemmistöasemaan yleiskokouksissa, eikä heidän ääntään kuunnelta. Tällaisessa tilanteessa yleiskokoukset paljastavat rajansa päätöksenteon horisontaalisena mallina. Tämän liikkeen sisäisen päätöksenteon jakautumisen ohella, zadistit kokivat yhä voimakkaampaa kontrollia ja sensuuria ZAD:n media- ja yhteydenpitokanavilla, kuten sähköpostilistoilla ja virallisilla kotisivuilla, zad.nadir.org.

Artikkelin mukaan nämä käytännöt johtivat siihen, että anarkistit, anti-spesistit ja muut autonomisemmat elementit joutuivat koh-

Kuusi kuukautta myöhemmin, joulukuussa 2017, kolme neuvottelijaa luovuttivat johtopäätöksensä pääministeri Edouard Philippelle, ja selittivät että molemmat vaihtoehdot, uuden lentokentän rakentaminen ja vanhan laajentaminen, olivat “järkeenkäypää”. Projektin hylkäämisen mahdollisuuden kasvaessa alkoi uusi mediakampanja zadistien demonisoimiseksi. ZADin virallisilla kotisivuilla julkaistu artikkeli avaa kuinka tämä “viimeinen toivo” ZADin ja sen vastarinnan mustamaalaamiseksi sai alkunsa *Gendarmeriestä* (Ranskan kansallinen poliisi, jolla on sotilasstatus), joka lähetti kuvia ja väärää informaatiota useille keskeisille tiedotusvälineille.

Suurista otsikoista hullaantuneet toimittajat julkaisivat ja kommentoivat tietoja ja kuvia vaivautumatta varmistamaan niiden aitoutta tai kyseenalaistamaan niiden lähdettä. Tämä lokakampanja esitti zadistit “terroristeina”, jotka ovat tarvittaessa valmiita “taistelemaan ja tappamaan” hapolla täytetyillä ammuksilla sekä nauiloilla ja partahöylillä vahvistetuilla *pétanque*-kuulilla. Yhtäkkiä ZAD muuttui mediassa taistelutantereeksi, jossa aktivistit kaivoivat tunteita ja vallihautoja, valmistelivat asekatkijä tuliaseille ja räjähteille, sekä rakensivat ansoja metsiin.

Kysymys siitä, onko ZADissa ollut aseita, on alusta lähtien harhautusliike. Voisiko tuollaiset aseet parhaimmillaankaan muodostamaan uhkaa raskaasti aseistetuille poliisivoimille? Väkivalta ja sen uhka Notre-Dame-des-Landesissa on aina tullut valtion puolelta. Poliisi on aina määrännyt sen intensiteetin. Poliisi on toistuvasti murhannut aktivisteja, jotka eivät ole muodostaneet minkäänlaista uhkaa, ei koskaan tosinpäin.

Tärkeää tässä on ymmärtää, mikä tavoite ajoi virkavallan tuollaisten syytösten levittämiseen. Sen toteamiseen ei tarvitse asiantuntijaa, että päällimmäinen tavoite oli heikentää vastarintaa luomalla jakolinjoja ZADin ja sen tukijoiden sisälle. Näyttämällä zadistit “terroristeina” ja ZADin kansallisena turvallisuusuhkana, virkavalta pyrki luomaan levottomuutta kansan keskuuteen, jotta

mahdollisimmat pieni osa ihmisistä samastuisi zadisteihin, kun häätö lopulta pantaisiin toimeen.

tuurin edessä ja sen aseelliseksi siiveksi ryhtyminen osoittavat, että naamiot on riisuttu voiton myötä. Voitte olla varmoja, ettei tämä onnistu kaikessa hiljaisuudessa. Maailman on saatava tietää.

Voimme vähintäänkin sanoa, että tässä tekstissä kuvatut tapahtumat ovat äärimmäisen huolestuttavia. Kuten kirjoittaja sanoo, “appélistit”³ ja heidän tukijansa ovat vuosien ajan seisonet anarkistien ja autonomisten toimijoiden rinnalla kaikissa merkittävisissä kamppailuissa Ranskassa. Olemme lukemattomia kertoja taistelleet samalla puolella, osallistuneet samoihin aktioihin, vastustaneet samaa poliisia, kohdanneet saman valtioväkivallan ja repression, auttaneet toinen toisiamme samoissa vaikeuksissa ja tavanneet samoissa yleiskokouksissa – vaikka hankalia dynamiikkoja syntyikin toistuvasti.

Toinen, CMDO:n näkulma näihin tapahtumiin on luettavissa The ZAD Will Survive -nimisessä artikkelissa, joka julkaistiin alunperin sanomalehdessä 10. helmikuuta. Tämä on heidän näkemyksensä ristiriitaisesta tienraivauspäätöksestä:

“Lentokenttäprojektin lakkauttamispäätöstä seuranneina päivinä D281-tulisi kiintopiste, jonka ympärillä kaksi mahdollista kehityskulkua voi purkautua: joko liikkeen lopullinen hajoaminen, tai sen kasvu ja jatkuminen tammikuun 17. päivän yli. Pitäisikö ottaa riski, että menetämme kaiken – vallattujen maiden puolustamisen yhdistämän kokeilun ZADissa ja yhteisen tulevaisuuden liikkeen muiden komponenttien kanssa – symbolin takia? Yleiskokouksessa päätettiin,

---

³ “Appélistit” ovat eräänlainen uusblanquistinen verkosto, joka on inspiroitunut Kutsu -nimisestä tekstisestä sekä Tiqqunin ja Näkymättömän komitean kirjoituksista. Vaikka heidän pyrkimyksensä ei-marxilaiseen kommunismiin on huomionarvoinen, he ovat tehneet hyvin selväksi, etteivät he ole myöskään anarkisteja – ja meidän pitäisi varmaankin uskoa heidän sanaansa.

distit informoivat meitä ZADin heikentyneestä tilanteesta. Poliisin voimat ja miehitys lisääntyi jatkuvasti D281-tien raivaamisoperaatiosta lähtien. Joka päivä 20-50 poliisin kuorma-autoa miehitti D281-tietä. Virallisesti he olivat valvomassa raivaustöitä, mutta heidän epävirallisena tehtävänään oli kasvattaa seurantaa ja repressiota. Helikopterit ja dronet kiertelivät ZADin yllä kuvaamassa asutuksia, peltoja ja maatiloja. ZADiin tuotiin yhä enemmän valvontakameroita, antennoja ja kuuntelulaitteita, ja poliisi alkoi tehdä ratsioita asumuksiin. Nämä strategiat eivät olleet mitenkään uusia, niiden tehtävä oli valmistella maaliskuun loppupuolelle kaavailtua häätöoperaatiota. Videokuvaa raivausoperaatiosta sunnuntaina 11. helmikuuta on katseltavissa kahdessa osassa täällä ja täällä.

ZADin “voiton” julistamisesta lähtien, useat autonomiset ja anarkistiset soraäänit ovat tuominneet kamppailusta nousseet autoritääriset suuntaukset. Nämä kritiikit eivät ole millään tavalla uusia, mutta D281-tien raivaamisen jälkeen niistä tuli entistä akuutimpia. Pääryhmät, joiden sanottiin harjoittavan autoritäärisiä käytäntöjä yleiskokouksissa ja päätöksentekoprosesseissa, olivat pääosin liikkeen institutionalisoituneempia osia, kuten *ACIPA*, *COPAIN*, and *Naturalistes en lutte*, mutta myös joitakin “marginaalivaltaajia” muun muassa *Comité pour le Maintien des Occupations* (CMDO, “Komitea valtauksen säilyttämiseksi”) -ryhmästä.

Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, kun vastaavia huolia nousi pintaan. D281-tien raivausoperaation aikaan Indymedia Nantes -sivulla julkaistun artikkelin mukaan *Maison de la Grève* -ryhmään kuuluneet aktivistit osallistuivat asumusten tuhoamiseen yllä mainittujen ryhmien rinnalla. Artikkelin viittaa myös jännitteisiin, joita syntyi tuhotöiden aikaan tien asukkaiden ja “imaginaarisen järjestyksen puolueen agenttien” välillä. Kirjoittaja lopettaa sanoen:

Voisimme puhua päälaelleen kääntyneestä maailmasta, mutta – oltuamme vuosia näiden ihmisten rinnalla tässä kamppailussa ja muualla – tämä ei tullut yllätyksenä kenellekään. Siitä huolimatta, ryöminen prefek-

Tammikuu 2018: Lentokentän rakentaminen perutaan

Kun virallinen päätös Notre-Dame-des-Landesin lentokenttäprojektista lähestyi, poliisivoimat lähetettiin ZADiin pystyttämään hallituksen legitimiteetti uudelleen ja kontrolloimaan tätä “liian pitkään hylätyksi ja hallitsemattomaksi jäänyttä” maapalaa. Pelänten suurimpia protesteja sitten vuoden 2012 Caesar-operaation, virkavalta sijoitti alueelle paljon resursseja odotettua häätöä varten. Yli 400 mellakkapoliisia (CRS) lähetettiin Nantesiin ja Rennesiin tukahduttamaan potentiaaliset mielenosoitukset. Lisäksi, yli 500 sotilasta (*gendarmes*) sijoitettiin ZADin ympäristöön. Gendarmerien helikopteri palasi jälleen NDDL:n taivaalle, ja tarkkaili ZADissa liikkuvia henkilöitä ja tutki jokaisen talon, maatilan, majan ja muun suojan, joita oli rakennettu valtaukselle vuosien aikana. Suuria panssaroituja ajoneuvoja, joita yleensä käytettiin teiden raivaamiseen barrikadeista ja muista esteistä, tuotiin häätökohteen läheisyyteen. Iltana, jolloin pääministeri oli antava julistuksensa NDDL:n kohtalosta, massiivinen virkavallan mobilisaatio muistutti selkeästi piiritystä, kun 300 ZADissa asuvaa ihmistä pidettiin jatkuvan valvonnan ja paineen alla. ZADin ympärille sijoitetut poliisiyksiköt pyrkivät varmistamaan, ettei ajoneuvot tai muutkaan resurssit pääsi sisään alueelle. Tarkoituksena oli eristää asukkaat ulkopuolisista tukijoista, jotta häätö sujuisi nopeammin. Samaan aikaan kuulimme uutisista, että lisää poliisiyksiköjä oli matkalla kohtia ZADia.

Tammikuun 17. päivänä 2018, vähän puolenpäivän jälkeen, pääministeri Edouard Philippe julkaisi televisiolähetyksessä pitkään

odotetun hallituksen päätöksen. Pitkän johdannon jälkeen hän sanoi lopulta: “tänään huomaamme, että Notre-Dame-des-Landes on (ihmisiä) jakava lentokenttä. Tasavallan presidentin virkaanastujaisista lähtien olemme yhdessä pyrkineet vahvistamaan maan turvallisuutta, ja muuttamaan maata. Maan kohtaamien taloushaasteiden vakavuus ja sen kohtaamien turvallisuushaasteiden vakavuus edellyttävät, että keskitymme yhdessä prioriteetteihimme. Notre-Dame-des-Landesin projekti tullaan näin ollen lakkauttamaan. Päätös on looginen ottaen huomioon sen patitilanteen, johon projekti on ajautunut. Viisikymmentä vuotta empimistä ei ole johtanut mihinkään lopputulokseen. Tähän päätökseen ei sisälly mitään tulkinnanvaraa. Maat palautetaan jälleen maanviljelyskäyttöön ja, toisin kuin raportti ehdottaa, niitä ei säilytetä projektin mahdollista uudelleenaloittamista varten.”

Päätös oli selvä. Hallitus tunnusti kykenemättömyytensä edistää tulevan lentokentän rakentamista ja hylkäsi lopulta kyseenalaisen projektin. Pian näiden sanojen jälkeen Edouard Philippe paljasti kuitenkin hallituksen todelliset tavoitteet. Kompensoidakseen NDDL:n uuden lentokentän peruuttamista, Ranskan hallitus lupasi Brestin, Nantesin ja Rennesin kaupungeille helpot yhteydet muihin Euroopan metropoleihin. Tämän saavuttamiseksi Nantesin ja Rennesin lentokenttiä tulnaisiin laajentamaan. Sen lisäksi, lento- ja liikenteen yhteyttä tulnaisiin voimistamaan Länsi-Ranskassa kasvatamalla raideverkostoa ja lisäämällä junayhteyksiä läntisten kaupunkien sekä Pariisiin ja sen kansainvälisten lentokenttien välillä.

Lopulta, mitä tulee ZADin valtaukseen, pääministeri esitti avaavansa dialogin sen asukkaiden kanssa, mikä vaikutti enemmän uhkaukselta: “kolme Notre-Dame-des-Landesin läpi kulkevaa tietä on avattava kaikkien vapaaseen käyttöön. Teiden varsilla olevat valtaukset tullaan tyhjentämään, esteet poistamaan ja liikenne palauttamaan normaaliksi. Muussa tapauksessa tarvittavat operaatiot tekee poliisi.” Myöhemmin hän lisäsi vielä: “lain mukaan maansa aiemmin menettäneet maanviljelijät voivat palata maille, jos he niin haluavat. Näiden maiden laittomien valtaajien on lähdettävä

Vastoin aiempia keskusteluja purkutöiden blokkauksen purkamisen ehdoista, toistakymmentä poliisin kuorma-autoja tunkeutui ZADiin “turvaamaan purkutöitä”, joita ei edes yritetty blokata, tutkien asuinalueita samalla, mikä koettiin provokaatioksi.

Kutsumme kaikkia lentokentän vastaisen liikkeen tukijoita ja ZADin tulevaisuudesta huolestuneita saapumaan huomenna (6.2.2018) rauhanomaisiin mielenosoituksiin varmistamaan, että (raivaus)työntekijät saapuvat ilman poliiseja ja puolustamaan asuttuja alueita häätöyrityksiä vastaan.

– Joukko zadisteja

On vaikea olla näkemättä tätä kutsu naiivina, varsinkin virkavallan suhteen. Näyttää, että sen kirjoittajat älysivät – omaksi yllätykseksensä – etteivät tunkeutujat noudattaneet mitään sopimuksia, joita zadistit olivat tehneet hallituksen kanssa. Mikä järkytys!

Meidän näkemyksemme mukaan oli virhe lähteä alunperinkin neuvotteluihin virkavallan kanssa. Ne päättyivät aina samalla tavalla: liikkeen johtohahmot aloittavat neuvottelut ja osoittavat siten, että he ovat valmiita luopumaan autonomiastaan ainakin osittain. Virkavalta käyttää tätä hyödykseen ja tarjoaa muutamia merkityksettömiä myönnytyksiä, ja lopulta ottavat tilanteen haltuunsa. Sen jälkeen heillä ei ole enää mitään syytä tehdä myönnytyksiä tai pitäytyä missään sopimuksissa.

Mikä tahansa johtajuuden muoto on kamppailun Akilleen kantapää: niin pitkään kuin liikkeellä on johtaja, hänestä voidaan tehdä neuvottelija, tai hänet voidaan vaihtaa tai vangita. Liikkeen kesytäminen olisi virkavallalle paljon vaikeampaa, jos liikkeen jokainen jäsen kokee itsensä toimijaksi eikä anna kenenkään tehdä päätöstä koko liikkeen puolesta.

Kun virkavalta pääsi alueelle kohtaamatta rajua vastarintaa, häätö näytti vääjäämättömältä. Helmikuun 23. päivänä 2018 useat za-

aktiivit pyrkivät sulkemaan väitetyt “marginaalit” ulos liikkeen virallisesta historiasta. Kirjoittaja näkee “voitokkaan” liikkeen muodostavan narratiivia, joka hiljentää soraäänet ja poistaa monet ZADin kollektiivisen elämän keskeisistä piirteistä. Sekä “johtajat” että valtiot haluavat kirjoittaa historian vastaamaan omia tarpeitaan.

Lopuksi, artikkelin kirjoittaja kertoo kuinka yksi ZADin keskeisistä ulottuvuuksista oli se, että alue pystyi tarjoamaan nykyisen yhteiskunnan turmiollisesta kierteestä paenneille mahdollisuuden laittaa halunsa ja toiveensa välittömästi käytäntöön. Nämä olivat juuri niitä kapinallisia, jotka tekivät lentokenttäprojektin mahdottomaksi. Hän lopettaa artikkelinsa varoituksen sanoilla:

Jos nämä ihmiset hylätään tänään näennäisesti jaetun “route des chicanes -tien hylkäämisen” varjolla ja uhrataan “normalisaation” ja “pasifikaation” alttarilla, NDDL:n poikkeuksellinen seikkailu tulee säällittävästi, ja meidän suureksi häpeäksi, vajoamaan historian roskakoriin.

Kirjoittaja oli monessa suhteessa oikeassa. Muutamaa viikkoa D281-tien putsamisen jälkeen, helmikuun 5. päivänä 2018, poliisi tunkeutui ZADiin saattamaan viralliset raivausajoneuvot “route des chicanesille”. Useita kymmeniä *gendarmierie* kuorma-autoja, mellakka-aitoja, ja helikopteri lähetettiin ZADiin tätä virallista “siivousoperaatiota” varten. Jos annat virkavallalle tuumankin, se ottaa ainakin kilometrin.

Epätoivoisessa yrityksessä vahvistaa julkista arvovaltaansa, virkavalta kutsui useita mediataloja seuraamaan kuinka he palauttivat kontrollinsa vallatulle alueelle lentokenttäprojektin peruspäätöksen jälkeen. Ensimmäistä kertaa kuukausiin poliisiyksiköt ja kuorma-autot pääsivät tunkeutumaan ZADiin ja raivaamaan vallattuna olleen D281-tien. Jotkut zadistit kirjoittivat kiireellisen toimintakutsun virkavallan osallistumisen takia:

kevääseen mennessä tai heidät karkoitetaan. (...) Tästä eteenpäin poliisivoimat tulevat varmistamaan, että tämä prosessi etenee lain mukaisesti, ja että valtaajat luopuvat asteittain maista, jotka eivät kuulu heille.” Ranskan hallitus toivoi, että ihmiset ajattelisivat, ettei ZADin olemassaololle ollut enää syytä nyt kun lentokenttäprojekti oli hyllytetty. Zadisteilla olisi talviloman alkuun – maaliskuun loppuun asti – aikaa poistui kodeistaan ja ZADista. Muussa tapauksessa virkavalta panisi toimeen täysimittaisen häädön ja alueen “putsausken”.

Tämä päätös ei ollut yllättävä. Mikä tahansa hallitus pelkää menettävänsä hallintansa maa-alueisiinsa, väestöönsä (olivat he kansalaisia tai eivät) sekä niiden omiin aloitteisiin. Kaikki, mikä ei saa alkuaan hallituksen päätöksistä tai sen kirjoittamasta laista, on joko hävitettävä tai integroitava legalistiseen viitekehykseen. Jälkimmäin vaihtoehto on virkavallalle helpoin tapa osallistua “vaihtoehtoihin projekteihin” ja alistaa ne kontrolliinsa. Yksi monista tällaisista esimerkeistä on Ranskan kaupungeissa nouseva laillistettujen “taiteellisten” valtausten trendi: nämä “valtaukset” on avattu paikallisviranomaisten luvalla ja niiden valvonnassa ja toimivat edistämässä alueidensa gentrifikaatiota.

ZADissa oli pääministerin tiedotustilaisuuden aikaan useita journalisteja dokumentoimassa sen asukkaiden reaktioita. Jotkut paikalliset kollektiivit ja organisaatiot suunnittelivat omaa tiedotustilaisuutta kommentoidakseen hallituksen päätöstä. Osa zadisteista piti lentokenttäprojektin hylkäämistä suurena voittona. Toiset puolestaan olivat epäluuloisia hallituksen todellisia tavoitteita ja ZADin tulevaisuutta kohtaan. ZADin virallisilla sivuilla julkaistiin lentokentän vastaisen liikkeen yhteinen kannanotto 17. tammikuuta:

Tänä iltapäivänä hallitus on ilmoittanut luopuvansa projektistaan. Julkisen liikelaitoksen asemaa [mikä on avain suurten projektien toiminnan mahdollista-

miseen] ei tulla virallisesti jatkamaan. Projekti tulee olemaan lopussa helmikuun 8. päivänä.’

Tämä on historiallinen voitto tuhoisaa kehitysprojektiä vastaan, ja kunnia siitä kuuluu pitkäjänteiselle, moninaiselle ja määrätietoiselle liikkeelle.

Ensinnäkin haluamme toivottaa kaikki lentokenttää vastaan lähes 50 vuoden ajan kamppailleet tervetulleiksi.

Mitä ZAD:in tulevaisuuteen tulee, koko liike vahvistaa tänään seuraavat teesit:

- Asukkaiden ja maansa menettäneiden maanviljelijöiden oikeudet on palautettava välittömästi.
- Kieltäytyminen kaikkien niiden karkotuksista, jotka ovat saapuneet lehtoon viime vuosina aikenaan puolustaa sitä ja jotka edelleen haluavat asua siellä ja huolehtia siitä.
- Pitkäjänteinen sitoutuminen ZAD:in maiden huolehtimiseen liikkeen toimesta sen kaikessa moninaisuudessaan: maanviljelijöiden, naturalistien, paikallisten asukkaiden, yhdistysten sekä vanhojen ja uusien asukkaiden toimesta.

Tämän toimeenpano vaatii maan institutionaalisen uudelleenjaon jäädyttämistä. Tulevaisuudessa tämän alueen on voitava säilyä yhteiskunnallisten, ekologisten ja maanviljelyyn liittyvien kokeilujen työssijana.

Mitä tulee viranomaisten vuonna 2013 sulkeman D281-tien uudelleen avaamiseen liittyviin kysymyksiin, liike ottaa niihin vastaamisen omille harteilleen. Poliisin läsnäolo tai interventiot alueella ainoastaan pahentaisivat tilannetta.

Vastauksena tähän pyrkimykseen tuoda ZADiin vanha demokraattiamalli, monet zadistit tekivät selväksi, että he ovat vastustaneet “vanhaa maailmaa” alusta lähtien, ja hylkäsivät avoimesti koko demokraattian käsitteen. Mutta päätöksentekoprosessista ja tien raivaamisen puolesta esitetyistä argumenteista huolimatta, prosessi oli kuin ZAD olisi laskenut aseensa ennen rauhanneuvotteluja. Se oli valtava taktinen virhe.

Poistamalla esteet D281-tieltä, näytti että liike pyrki poistamaan kaikki vanhan, “kelvottoman” ZADin merkit, jotka voisivat vaikuttaa sen julkikuvaan menestyneenä demokraattisena liikkeenä, joka neuvottelee demokraattisesti valittujen auktoriteettien kanssa. Yllä mainitun artikkeli kirjoittaja kritisoi myös lausuntoa, jonka Julien Duran, ACIPA:n puhehenkilö, antoi radiohaastattelussa:

Koska Notre-Dame-des-Landesin lentokenttäprojekti on hylätty, ei ole enää olemassa uhkaa emmekä siis ole enää vastarinnan tilassa. Tästä eteenpäin meidän on ajateltava eri tavalla. Meidän on ajateltava alueen tulevaisuutta, jotta saadaan aikaan hyvä yhteisymmärrys, rauha ja dialogi normaalin arkielämän palauttamiseksi.

Tämä lainaus puhuu omasta puolestaan. Itsensä ZADin johtajaksi kohottanut Duran päättää kääntää sivua kamppailun historiassa vaipumalla illuusion vallatun alueen kesytetystä tulevaisuudesta, jonka perimmäinen tarkoitus oli palata takaisin normaaliin päiväjärjestykseen.

Mitä Durand tarkoittaa puhuessaan “normaalista arkielämästä”? Onko hänen mallinsa “normaalista arkielämästä” linjassa kapitalistisen yhteiskunnan pakottaman mallin kanssa? Hänen lausuntonsa voidaan tulkita julistukseksi: “Me voitamme! Nyt palataan takaisin normaaliin!” Lisäksi, kuten yllämainittu kirjailija huomauttaa, tämä lausunto kieltää “kaikki poliittiset ulottuvuudet ja hedelmälliset konfliktit, joita tähän monimuotoiseen yhteisökokeiluun kuului.” Kirjoittajan mukaan on huolestuttavaa, että Durandin kaltaiset

tämä tie on myös pieni, mutta tärkeä osa kamppailua luovan tilan puolesta. Sen takia osa liikettä kokisi tämän tien normalisoitumisen, ja kaikkien täällä kehitettyjen käytäntöjen häviämisen, koko ZADin normalisoitumisen alkuna.”

Valitettavasti nämä huolet ja varoitukset eivät muuttaneet niiden mieltä, jotka olivat päättäneet puhdistaa tien valtion toiveiden mukaan. Tammikuun 22. päivänä 2018, vain viikko virallisen “voiton” jälkeen, he osallistuivat kuuluisan *“route des chicanesin” tuhoamiseen*.

Tämä aktio jätti monet aktivistit ymmälleen ja raivon valtaan. Aktivistien itse rakentamien asumusten tuhoamisen seuraaminen vierestä – koska jokin epävirallinen auktoriteetti [liikkeessä] oli päättänyt tuhota ne – on väkivaltaa. Tien raivaamisen seurauksena julkaistiin useita artikkeleja, joissa ihmiset osoittivat henkilökohtaista vastustustaan ja hämmästyttävää, tai yksinkertaisesti tuomitsivat julkisesti autoritääriset suuntaukset, jotka nyt nousivat päivän valoon.

Eräässä artikkelissa Meksikossa asuva aktivisti jakoi mielipiteensä liikkeen päätöksestä auttaa hallitusta D281-tien raivaamisessa. Kirjoittaja esitti useita oikeutettuja kysymyksiä: Miksi he olivat niin nopeita toimimaan? Miksi he eivät odottaneet hallituksen ukaasia ennen putsauksen aloitusta? Kuka neuvotteli kenenkin kanssa? Kuka lupasi tehdä mitään? Kuka tulee häviämään lopupelissä? Artikkelin kirjoittajalle nämä neuvottelut hallituksen kanssa näyttivät kulissien takana tehdyiltä sopimuksilta. Hän myös ihmettelee, miksi juuri nyt käytettiin enemmistöperiaatetta puhdistuspäätöksen teossa, eikä ZADissa pitkään voimassa ollut tapa keskustella asiasta niin pitkään, kunnes kaikkia osapuolia tyydyttävä ratkaisu löytyy.²

² Tämän ei ole tarkoitus merkitä myöskään sitä, että konsensuspäätöksen teko olisi aina toivottavaa. Tarkempaa analyysiä demokraattisesta päätöksenteosta on julkaistu muun muassa *From Democracy to Freedom* -kirjassa.

Tahdomme myös tänä ikimuistoisena päivänä lähettää voimakkaan solidaarisuusviestin muille kamppailuille suuria tuhoisia projekteja vastaan ja uhattujen alueiden puolustamiseksi.

Kutsumme kaikki kokoontumaan lehtoon helmikuun 10. päivänä juhlimaan lentokenttäsuunnitelmien hylkäämistä ja jatkamaan ZAD:in tulevaisuuden rakentamista.

Acipa
Coordination of Opponents
COPAI n 44
Naturalists in struggle
ZAD:in asukkaat

Virallinen lehdistötiedote synnyttää useita oikeutettuja kysymyksiä ja huolia:

- Ensinnäkin, ainoastaan viiden kollektiivin ja organisaation allekirjoittama tiedote esittää edustavansa koko “lentokentän vastaisen liikkeen” ääntä. Tämä on itsessään huolestuttavaa, sillä se hiljentää muiden kamppailussa ja ZADin elämässä mukana olleiden äänen ja näkemykset.
- Toisekseen, esittämällä virallisen lehdistötiedotteen kansallisen median edessä, tämä osa zadisteista lankesi hallituksen ansaan, ja hyväksyi dialogin, neuvotteluvat ja lopulta myös lailliset ehdot ZADin tulevaisuudelle.
- Kolmanneksi, hyväksymällä D281-moottoritien avaamisen ja jopa tarjoutumalla auttamaan virkavaltaa poistamaan esteet ja barrikadit tieltä, tämän lehdistötiedotteen allekirjoittajat hyväksyivät hallituksen ehdot, jotka voisivat johtaa koko ZADin häätöön.

Toisin sanoen, kourallinen ZADin elämään ja kamppailuun osallistuneita ihmisiä kirjoitti lehdistötiedotteen, joka vaarantaisi kaikki dialogia vastustavat osat liikkeestä sekä ZADin itsensä tulevaisuuden. Kuten osoitamme myöhemmin, tämä lehdistötiedote toi jännitteet takaisin ZADin eri komponenttien välille. Ja mikä vielä pahempaa, se osoitti että sama autoritäärinen haamu, joka riivannut menneitä kamppailuja, vaivaa kamppailujamme vielä tänäkin päivänä.

Videomateriaalia lentokentän vastaisesta kamppailusta: Tämä videokokoelma kuvaa tapahtumia Caesar-operaatiosta aina helmi-kuun 2016 loppuun asti. ZADista on tehty myös kaksi omaehtoista dokumenttia, yksi ranskankielinen ja yksi englanninkielisillä tekstityksillä.

pitäneet ZADia ainoastaan protestileirinä vaan murtumana vallitsevassa järjestyksessä, kiusalliseen asemaan. Kun jotkut paikalliset maanviljelijät alkoivat myös kaivata “paluuta normaaliin”, pitäisikö radikaalien zadistien irtautui heidän kanssavaltaajistaan ja uhmata valtiota yksinään, vai pyrkiä jonkinlaiseen kompromissiin vaikka se tarkoittaisikin vastaamista valtion paineeseen?

Vaara liikkeen kesyyntymisestä kiteytyi erityisesti yhdessä erittäin kyseenalaisessa päätöksessä: suostumisessa raivaamaan ja avaamaan uudelleen D281-tien, kuten hallitus pyysi virallisessa tiedotteessaan. Kuten *Mouvement, où est ta victoire?* -tekstin kirjoittajat selittivät,

“Ainoa asia, mikä näiltä liikettä dominoivilta klikeiltä puuttui saadakseen legitimizeettia hallitukselta, oli selkeästi osoitus siitä, että he pystyisivät tuomaan järjestyksen alueelle. “Liikkeen järjestyksen”, joka lähesyi yhä enemmän valtion järjestystä. Näin voimme ymmärtää pahamaisen D281-tien putsauksen, joka tulisi olemaan näytön paikka.”

Tämä päätös kasvatti jännitteitä ZADin eri osallistujien välillä. Kaikille, jotka tunnistavat itsensä osaksi lentokentän ja sen maailman vastaista liikettä, osoitettussa kirjeessä¹, sen kirjoittajat selittävät:

“Me annamme tämän tilan [suom. huom. vallatun D281-tien] tulevaisuudelle ja kehitykselle paljon poliittista merkitystä: vauhdin kyseenalaistaminen, autojen elämistämme ja asuttamistamme alueista ottaman tilan kyseenalaistaminen, ja lopulta sen näkemyksen kyseenalaistaminen, jonka mukaan tilan käytettävyys määritellään ylhäältä päin eikä paikallisesti. Nämä kysymykset tulevat olemaan keskeisiä myös kauan poliisiuhkan jälkeenkin. Monille meistä

---

¹ Alkuperäinen versio on luettavissa ranskaksi täällä.

täällä) kirjoittajat tutkivat itse itsensä johtajiksi korottaneiden zadistien julistaman “voiton” todellista luonnetta.

Kirjoittajat eivät kiistä, etteikö hallitus olisi luopunut lentokenttäprojektista, mikä on ilmiselvä voitto kamppailulle. Mutta jos tarkastelemme ZADin vaikutusta laajemmin, voimmeko kutsua sitä todella voitoksi? Olemmeko voittaneet tarpeeksi, että voisimme solmia rauhan vihollistemme kanssa? ZAD ei onnistunut tuhoamaan VINCIä tai valtiota, eikä edes muuttamaan valtasuhteita ja ihmissuhteita valtauksella. Artikkelin mukaan VINCI, lentokenttäprojektin päähyötyjä, tulisi saamaan taloudellisen hyvityksen valtiolta ja jatkamaan voittojen käärimistä Nantesin lentokentällä sekä kasvattamaan vaikutusvaltaansa kansallisella tasolla, vaikka projekti kuopattiinkin. Lisäksi, nyt kun ZADin tulevaisuus oli jälleen uhattuna, konfliktit yksityisomaisuuden ja maan riiston ympärillä olivat räjähtämässä sellaisella voimalla, että “ZADista itsestään oli tulossa maanviljelyksen taistelukenttä”. Artikkelit käsittelee myös valtataisteluita, päätöksentekorakenteiden epäsuhtia ja luokka-eroja zadistien välillä.

Viimein, käsitellessään kysymystä “onko tämä kamppailu ollut voitokas kamppailussa kapitalismia, seksismiä, spesismiä, luokkasortoa ja autoritäärisiä käytäntöjä vastaan?” kirjoittajat esittävät huolensa, että “[lentokenttä]projektin hyllyttämisen jälkeen nousee riski, että poliittinen kamppailu häviää, kun sen radikaalimpi ulottuvuus laitetaan sivuun.” Valitettavasti Ranskan hallitus onnistui neuvottelujen avaamisella luomaan potentiaalisia edustajia ja välittäjiä ZADissa kesyttääkseen ne, jotka saattaisivat vastustaa. Tämä artikkeli paljastaa paljastaa monien lentokentän vastaiseen kamppailuun osallistuneiden ihmisten ristiriitaiset tulkinnat, tavoitteet ja visiot. Heti, kun jotain voitolta haaskahtavaa saavutettiin, liberaalit, poliittiset opportunistit ja muut vastaavat alkoivat viheltää peliä poikki.

Lyhyesti sanottuna, valtausta ylläpitänyt sosiaalinen runko alkoi murtua heti kun mobilisaatio ei pyörinyt enää konkreettisen lentokenttäprojektin ympärillä. Tämä asetti ne zadistit, jotka eivät

Uusien horisonttien avaaminen: pohdintoja NDDL:n ZADista

ZADin taustalla olevat myytit on tuhottava

Vuosien aikana Notre-Dame-des-Landesin ZAD saavutti tietynlaisen maailmanlaajuisen maineen, eikä ainoastaan anarkistipiireissä vaan myös liberaalien ja muiden valtavirtaisten ympäristöaktivistien keskuudessa. On kuitenkin lähes väistämätöntä, että paljon huomiota osakseen saavasta liikkeestä muodostuu idealisoitu ja vääristynyt kuva.

Valitettavasti ZAD ei tee poikkeusta tähän sääntöön. ZADissa yritettiin vuosien ajan rakentaa kollektiivisesti uudenlaista todellisuutta meidän kaikkien tunteman tuhoisan, riistävän ja autoritäärisen maailman ulkopuolella. Hallituksen lopullinen päätös ja osan zadisteista järjestämät viralliset voittojuhlat paljastivat kuitenkin pitkään tukahdutetut konfliktit osallistujien poliittisten suuntausten välillä.

Niin ZADin kaltaisessa pienessä maalaisyhteisössä kuin myös yliasutetuissa kaupungeissa elämä muiden ihmisten kanssa pitää sisällään riitoja, sopimuksia, konflikteja, ystävyyksiä, tappeluita, rakkautta ja muita ihmissuhteiden monimutkaisuuksia. Tämä todellisuuden kieltäminen ylläpitääkseen puhdasta kuvaa yhteisestä poliittisesta kamppailusta on vaarallista, sillä se erottaa ihmiset heidän omasta yksilöllisyydestään, eroistaan ja autonomiastaan. Lisäksi, konfliktien lakaiseminen maton alle ei auta meitä oppimaan niistä ollaksemme paremmin valmistautuneita tuleviin kamppailuihin. Nyt, kun ZADin jatko ja perintö ovat vaakalaudalla, koemme tärkeäksi jakaa muutamia kriittisiä teks-

tejä, joita kirjoitettiin vallatulla alueella hallituksen päätöksen ja “liikkeen historiallisen voiton” aikaan.

Tammikuun 19. päivänä 2018, kaksi päivää lentokenttäprojektin lakkauttamispäätöksen jälkeen, *NDDL: La lute continue! Une réalité cachée* -niminen artikkeli julkaistiin Indymedia Nantesissa. Artikkelin mukaan todellinen tilanne niin kutsutun “voiton” jälkeisessä ZADissa oli katastrofaalinen, toisin kuitenkin jotkut zadistit esittivät valtavirtamediassa. Kirjoittajan mukaan myös “unelmia kaupittelevat kapitalistit” olivat asettuneet taloksi ZADissa ja pyrkivät nyt häättämään “ei-toivottuja” aktivisteja alueelta. Virallisen “voiton” julistuksen jälkeen jotkut poliittisia organisaatioita (*Front de Gauche, NPA, Europe Ecologie Les Verts*), kollektiiveja, komiteoita ja järjestöjä (*ACIPA, COPAIN44, ADECA, ACEDPA*) lähellä olleet zadistit pyrkivät muuntamaan Puolustettavan alueen “laillistetuksi valtauksiksi”.

Kirjoittajan mukaan he tekivät yhteistyötä virkavallan kanssa löytääkseen yhteisen sopimuksen ZADin tulevaisuudesta. Pyrkiesään laillistamaan vallatun alueen he ottivat etäisyyttä radikaalimpiin ja autonomisempiin zadisteihin, ja kielsivät heidän pitkäjänteisen panoksen elämään ZADissa ja kamppailuun lentokenttää vastaan. Lopuksi kirjoittaja lisää, että vaikka ZAD on tärkeä esimerkki viimeaikaisista kansainvälisistä autonomisista kamppailuista, on tärkeä tiedostaa, että kollektiivinen elämä ZADissa oli monimutkaista, vaikeaa eikä suinkaan ongelmatonta. Ongelmista hän mainitsee muun muassa väkivallan, huumeiden ja alkoholin käytön sekä jopa epämuodolliset militiat.

Lisäksi hän kirjoittaa “yhtenäisyyden myytistä”, ettei “valkoisten ja mustien lampaiden” välillä ollut todellisuudessa solidaarisuutta missään vaiheessa, lukuun ottamatta hetkeä, jolloin poliisit tunkeutuivat vallatulle alueelle vuonna 2012.

Tämä henkilökohtainen kertomus esittää tärkeän kysymyksen: jos ZAD on voittanut, millaisesta voitosta on oikein kyse? *Mouvement, où est ta victoire?* -nimisen artikkelin (luettavissa englanniksi